

Pane Kouřil,

k Vaším dotazům ohledně **železniční trati Moravské Budějovice – Jemnice**, která byla s drážními budovami prohlášena za kulturní památku v roce 1996, sděluji následující:

Povinnost vlastníka ke kulturní památce upravuje zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (část druhá, péče o kulturní památky, ochrana a užívání kulturních památek), zejména § 9 odst. 1: *„Vlastník kulturní památky je povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením. KP je povinen užívat pouze způsobem, který odpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě a technickému stavu“*, odst. 3: *„Organizace a občané, i když nejsou vlastníky KP, jsou povinni počínat si tak, aby nezpůsobili nepříznivé změny stavu KP nebo jejich prostředí a neohrožovali zachování a vhodné společenské uplatnění KP“*; § 12 odst. 2: *„Vlastník KP je povinen každou zamýšlenou změnu jejího užívání, a jde-li o nemovitou KP, i její zamýšlené vyklizení, předem oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností“* (Městský úřad Moravské Budějovice, odbor výstavby a územního plánování, nám. Míru 31, Moravské Budějovice). To, zda má být památka funkční, zákon neupravuje, resp. nevyžaduje. To znamená, že platí zákonné předpisy nakládání s KP, i když právě není funkční. Jiná situace by nastala, pokud by docházelo k zanedbání údržby, devastaci apod. Platilo by ustanovení § 10 odst. 1: *„Neplní - li vlastník KP povinnost uvedené v § 9, vydá obecní úřad obce s rozšířenou působností po vyjádření odborné organizace státní památkové péče (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, Slavatovská 98, 588 56 Telč) rozhodnutí o opatřeních, která je povinen vlastník KP učinit, a zároveň určí lhůtu, v níž je vlastník KP povinen tato opatření vykonat“*.

S ukončením provozu by tedy nemělo souviset ukončení údržby, resp. nedostatečná péče o kulturní památku. Dá se to sice očekávat, ale vlastníka KP nelze zákonnými prostředky přinutit, aby KP provozoval, ale aby o ni pečoval ano. Ukončení dopravy nelze právně napadnout a s NPÚ jako odbornou organizací památkové péče nemuselo být projednáno.

Provoz na trati prohlášené za KP zrušit lze, i bez vyjádření NPÚ, ale KP jako takovou nikoliv. NPÚ souhlas s ničím neudílí, má odbornou způsobilost, ale žádnou výkonnou pravomoc, pouze se odborně vyjadřuje v rozsahu citovaného zákona.

Z předchozího také vyplývá vztah vlastníka KP, NPÚ jako odborné organizace a MěÚ Moravské Budějovice, OVÚP jako výkonného orgánu státní správy v oblasti památkové péče, který má výkonnou pravomoc.

Při zanedbání péče o KP může dát NPÚ podnět výkonnému orgánu státní správy k rozhodnutí o opatřeních, která je vlastník KP povinen v určené lhůtě učinit. Rozhodnutí vydá výkonný orgán po vyjádření odborné organizace (§ 10 odst. 1 citovaného zákona). Opatření při porušení povinností (sankce) podle ustanovení citovaného zákona může uložit vlastníkům KP výkonný orgán státní památkové péče (obecní úřad obce s rozšířenou působností). NPÚ jako odborná organizace bez výkonné pravomoci žádné sankce nařizovat nemůže.

V případě, že vlastník momentálně nemá finanční prostředky na údržbu KP, není to důvod na zrušení prohlášení za KP a stanovisko NPÚ je zamítavé. V takovém případě je třeba hledat jiného vlastníka a KP nabídnout k prodeji, do té doby je stávající vlastník povinen o KP pečovat v souladu s cit. § 9 odst. 1 zákona. Důvodem ke zrušení prohlášení za KP může být např. úbytek hodnot, které tvoří podstatu KP. Zrušení věci za KP je v pravomoci ministerstva